

Enkele notities over de voormalige grafkelder

in het zuidelijke transept van

de kerk van Rolduc.

In RJ, XXXVI (1956), 28 heeft men kunnen lezen, dat op 15 mei 1956 bij graafwerk in de H. Hartkapel, d.i. in het zuidelijk transept van de Rolducse kerk, het graf van Directeur Peters (1806—1855) is gevonden.

Behalve het gebeente werd ook nog een gedeelte van de huid in goede staat aangehouden, zoals ook het kazuifel en de bonnet. Volgens ooggetuigen waren de gelaatstreken van de overleden Directeur, wiens portret bekend is, nog goed herkenbaar; zijn gevouwen handen omklemden nog het kruisbeeld, dat hem in het graf was meegegeven.

Het was de tweede maal, dat de rust van het stoffelijk overschot van Directeur Peters werd gestoord. In RJ, VIII (1928), 17 heeft Mgr. Prof. H. W. H. Everts (1854—1938) in een aan de eerste Directeur van het derde Rolduc gewijd artikel meegedeeld, van de toenmalige provisor H. van Haeff (1854—1923) te hebben vernomen, dat in 1892 bij het wegruimen van de grafkelder in het zuidelijk transept de lijkst van Mgr. Peters, die daar in 1855 was bijgezet, volmaakt ongeschonden was teruggevonden, en dat de aanwezigen, toen, men weet niet door welke oorzaak, het deksel plotseling losliet, de na ongeveer veertig jaar nog bijna onveranderde gelaatstreken van de hoogvereerde dode aanschouwden.

In het dagboek van J. Raven (1852-1929), bewaard in het archief van Rolduc, vinden wij deze mededeling bevestigd. Hij schrijft onder het jaar 1892: 16 apr. Sabb. Sancto. Demolitio conditorii sepulchralis (caveau). Corpora fere omnia in pulverem et cinerem redacta erant. Corporis RRD. Directoris Jansen supererat ossa; Reverendissimi autem Domini Directoris Peters corpus adhuc integrum supererat carne et pelle, nigricans au-

tem." ¹⁾ — Hetgeen in vertaling luidt: „16 april, Paaszaterdag. Afbraak van de grafkelder. Bijna alle lichamen waren tot stof en as vergaan. Van het lichaam van de ZEH. Directeur Jansen was het gebeente nog over; het lichaam van de HEH. Directeur Peters echter was nog in zijn geheel met vlees en huid bewaard gebleven, maar het was zwart aan 't worden."

De grafkelder, waarvan hier sprake is, was in 1730 onder Abt N. Heyendal (1658—1733) over de gehele breedte van de zuidermuur van het zuidelijk transept tot een hoogte van vier meter bovengronds opgetrokken ²⁾ en door de Abt bestemd tot begraafplaats voor hemzelf en zijn opvolgers. Boven op deze constructie was een altaar geplaatst, gewijd aan Heyendal's patroon St. Nicolaas, dat langs een trap in de kerk kon worden bereikt. ³⁾ Op blz. 89, afb. 1 en op blz. 101, afb. 13 in het gedenboek „Rolduc, 1843—1943" is de situatie in plattegrond duidelijk aangegeven.

Heyendal zelf († 5 mei 1733) is de eerste geweest, die in deze grafkelder is begraven. Volgens zijn wens werden zijn stoffelijke resten in de onderste nis beneden de trap bijgezet ⁴⁾ en na hem hebben de Abten F. W. Rauschaw († 18 maart 1745), J. G. Fabritius († 3 augustus 1757) en J. J. Haghen († 10 oktober 1781) en de Directeuren H. H. J. Peters († 7 november 1855) en Ant. Jansen

¹⁾ Raven had eerst geschreven: „nigrum factum", maar heeft deze woorden doorgestreept om ze te vervangen door: „nigricans". Aan deskundigen zal de vraag moeten worden voorgelegd, of het werkwoord „nigricari" tot het klassieke Latijn behoort; in het Latijns-Nederlands Woordenboek van Muller-Renkema komt het niet voor.

²⁾ Dr. P. S. Everts, in GR, 103.

³⁾ De musicus B. Pothast (1824—1904) was gewoon de H. Mis aan dit altaar te lezen; RJ, VI (1926), 17.

⁴⁾ RWB, 147.

(† 11 april 1868) in dezelfde grafkelder hun laatste rustplaats gevonden.

Voor Heyendal is evenals voor verschillende van zijn voorgangers nog een monumentale grafzerk met Latijns opschrift vervaardigd, die later in het voorportaal van de huidige sacristie is opgesteld; ⁵⁾ aan de latere Abten is deze eer niet meer vergund geweest; vermoed mag worden, dat op de sluitsteen van elk van de grafnissen de naam van de daar begravenen is aangebracht; deze stenen zijn echter verloren gegaan.

Bij de restauratie van de kerk in de negentiger jaren van de vorige eeuw werd het nodig geoordeeld, de grafkelder op te ruimen en de zuidelijke transeptarm in zijn oorspronkelijke toestand terug te brengen. De zes graven werden geopend en de inhoud werd te

zelfder plaatse onder de nieuwe vloer bijgezet. De hoop mag worden uitgesproken, dat de verwachting van Prof. H. Everts (RJ, VIII, 1928, 17) dat eens „een bronzen gedenkplaat de laatste rustplaats zal aanwijzen van hem, die de stichter was van het derde Rolduc”, of althans de aankondiging van de Annalist van RJ, XXXVI (1956), 28, dat „te zijner tijd een gedenksteentje in de muur boven het graf zal worden aangebracht”, in een nabije toekomst in vervulling zal gaan en dat dan op die „bronzen gedenkplaat” of dat „gedenksteentje” ook de namen van de andere hier begravenen ter dankbare herinnering voor het nageslacht zullen worden bewaard.

F. S.

⁵⁾ Het grafschrift met vertaling in RWB, 147.